

**PROGRAM
PROFILAKTYCZNY**

**PRZEDSZKOLE PUBLICZNE
W TUŁOWICACH**

TUŁOWICE 2016

Program profilaktyczny Przedszkola Publicznego w Tułowicach

**Opracowany
przez Radę Pedagogiczną
Przedszkola w Tułowicach w porozumieniu z
Radą Rodziców**

Podstawa prawna:

1. Art. 54. ust. 2. pkt 1b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz.997).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015, Poz. 1249)

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP

II. CELE PROGRAMU

III. ADRESACI PROGRAMU

IV. BLOKI TEMATYCZNE PROGRAMU

V. CHARAKTERYSTYKA BLOKÓW TEMATYCZNYCH

VI. METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU

VII. NARZĘDZIA DO EWALUACJI PROGRAMU

WSTĘP

Przedszkole jest placówką wspomagającą indywidualny rozwój, zapewniającą opiekę odpowiednią do potrzeb dziecka oraz przygotowującą do nauki w szkole. Zadaniem przedszkola jest zapewnienie dzieciom właściwych warunków rozwoju fizycznego, umysłowego, emocjonalnego, społecznego i psychicznego, jak również przygotowanie dziecka do nauki w szkole.

Ponadto, przedszkole poza edukacją i wychowaniem dzieci, powinno także prowadzić działania profilaktyczne, tzn. zapewniające dzieciom zdrowie i bezpieczeństwo w każdym podejmowanym działaniu. Wiek przedszkolny to specyficzny okres w życiu dziecka, mający istotny wpływ na zmiany zachodzące w jego indywidualnym rozwoju. Natomiast owa profilaktyka w przedszkolu ma zapobiegać wszelkim niepożądanym zjawiskom w tymże rozwoju. Działaniem profilaktycznym będzie zatem każde pozytywne oddziaływanie pedagogiczne, utrwalające wartościowe cechy, a zapobiegające powstawaniu tych niepożądanych.

Niniejszy program profilaktyczny przedszkola ma za zadanie uświadomienie dzieciom w wieku przedszkolnym istniejących w życiu ludzkim zagrożeń pochodzących z otaczającego świata oraz wyposażenie ich w umiejętność radzenia sobie z nimi. Obowiązkiem każdej osoby dorosłej, zwłaszcza nauczycieli jest stwarzanie każdego dnia warunków sprzyjających kształtowaniu postaw odpowiedzialności za życie własne oraz innych. Tylko kreatywna realizacja działań o charakterze profilaktycznym przez nauczycieli umożliwi wytworzenie się określonych kompetencji u dzieci i ułatwi funkcjonowanie w życiu następnych pokoleń w przyszłości.

Celem programu jest kształtowanie pozytywnych postaw i bezpiecznych zachowań dzieci w sytuacjach zagrażających ich życiu i zdrowiu. Ponadto, realizacja programu ma wyposażyć dzieci w niezbędne sprawności, umiejętności i wiadomości dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo własne oraz innych.

II CELE PROGRAMU

Cele główne programu:

1. Wdrożenie dzieci do stosowania zasad bezpieczeństwa.
2. Kształtowanie u dzieci umiejętności właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia.

Cele szczegółowe programu:

1. Uświadomienie dzieciom istniejących w życiu zagrożeń.
2. Wykształcenie umiejętności skutecznego radzenia sobie z w sytuacji zagrożenia.
3. Rozróżnianie dobra od zła.
4. Zdawanie sobie sprawy z niebezpieczeństwa wynikającego z niewłaściwego postępowania / przypadkowych spotkań z nieznajomym.
5. Rozumienie powszechnych zakazów / nakazów w celu uniknięcia wypadku.
6. Utrwalenie ogólnych zasad bezpieczeństwa np. prawidłowego poruszania się po drodze, właściwe korzystanie z placu zabaw.
7. Uczenie się odpowiedzialności nie tylko za siebie, ale innych (aspekt moralny).
8. Upowszechnienie wiedzy o zdrowiu i zasadach mu sprzyjających (promocja zdrowego stylu życia).
9. Tworzenie warunków służących sprawności i aktywności fizycznej dzieci.
10. Podkreślenie szkodliwego wpływu na organizm różnego rodzaju używek.
11. Zapobieganie oraz potępienie agresji i przemocy.
12. Nabywanie umiejętności przeciwstawiania się złu fizycznemu i psychicznemu (promocja postaw asertywnych).
13. Rozwijanie podstawowych umiejętności życiowych.
14. Uświadomienie dziecku zagrożeń związanych z dostępem do sieci Internet.

III ADRESACI PROGRAMU

- dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczające do przedszkola objętego programem
- nauczyciele zatrudnieni w placówce
- rodzice dzieci uczęszczających do przedszkola objętego programem
- inne osoby związane z placówką

IV BLOKI TEMATYCZNE PROGRAMU

1. BEZPIECZEŃSTWO W ŻYCIU CODZIENNYM.
2. KSZTAŁTOWANIE NAWYKÓW HIGIENICZNYCH
3. ZDROWE ODŻYWIANIE
4. ZASPAKAJANIE POTRZEBY RUCHU W PRZEDSZKOLU
5. ZAGROŻENIA ZE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
6. WCZESNA PROFILAKTYKA NAŁOGÓW
7. PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI I PRZEMOCY
8. DZIECKO W ŚWIECIE WIRTUALNYM

V CHARAKTERYSTYKA BLOKÓW TEMATYCZNYCH

1. Treść	Osiągnięcia dziecka	Proponowane sposoby realizacji
Bezpieczeństwo w życiu codziennym	<p><u>Dziecko:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozumie pojęcie bezpieczeństwo ➤ Reaguje na hasła: pali się, ewakuacja itp. ➤ Zna zasady bezpiecznego poruszania się po drodze ➤ Rozróżnia podstawowe znaki drogowe ➤ Wie, jakie są numery telefonów alarmowych (112, 999, 998, 997) ➤ Przestrzega zasad ustalonych w grupie przedszkolnej (Kodeks Grupy) ➤ Stosuje się do zasad bezpiecznego korzystania z placu zabaw/ sprzętu ➤ Porusza się w miejscach dozwolonych ➤ Nie oddala się samo od grupy przedszkolnej ➤ Wykazuje nieufność w stosunku do nieznajomych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ćwiczenia ewakuacyjne ➤ Spacer i wycieczki, zapoznanie z ruchem drogowym ➤ Zajęcia praktyczne wybieranie numerów telefonów alarmowych, przeprowadzenie rozmowy ➤ Poznanie konsekwencji niebezpiecznych zabaw i zachowań (scenki rodzajowe, drama) ➤ Słuchanie bajek np.: „Czerwony Kapturek”, „O wilku i siedmiu kozłatkach” ➤ Spotkania z przedstawicielami zawodów czuwających nad bezpieczeństwem: policjant, strażak, pielęgniarz

2. Treść	Osiągnięcia dziecka	Proponowane sposoby realizacji
Kształtowanie nawyków higienicznych	<p><u><i>Dziecko:</i></u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozumie pojęcie: higiena ➤ Wyróżnia przybory niezbędne do utrzymania higieny ➤ Stosuje higienę na co dzień: <ul style="list-style-type: none"> •myje ręce przed/po posiłku, po korzystaniu z toalety, po kontakcie z różnymi przedmiotami, zwierzętami •myje zęby po posiłku ➤ Dbą o czystość własnego ciała; ubrania / bielizny ➤ Używa wyłącznie swoich przyborów toaletowych ➤ Utrzymuje porządek wokół siebie ➤ Rozumie istotę wypoczynku ➤ Wykazuje wrażliwość na nadmierny hałas ➤ Wie, o konieczności umiejętnego korzystania z chusteczek higienicznych ➤ Zasłania usta podczas kaszlu/kichania ➤ Unika bezpośredniego kontaktu z osobą chorą ➤ Wie, o potrzebie przebywania w wentylowanych pomieszczeniach 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Praktyczne wykonywanie czynności samoobsługowych i higienicznych poprzedzone pokazem nauczyciela ➤ Przekaz literacki (opowiadania, baśnie, wiersze) – dostarczanie prawidłowych wzorców postępowania ➤ Samodzielne porządkowanie miejsca pracy, zabawy ➤ Słuchanie muzyki relaksacyjnej podczas odpoczynku ➤ Działania praktyczne: codzienna gimnastyka, toaleta, wietrzenie sal

3.Treść	Osiągnięcia dziecka	Proponowane sposoby realizacji
Zdrowe odżywianie	<p><u>Dziecko:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Poznaje piramidę zdrowego żywienia ➤ Orientuje się w zasadach zdrowego stylu odżywiania (wymienia zdrowe produkty, tj. owoce, warzywa, mleko i jego przetwory, ryby, ciemne pieczywo, itd.) ➤ Dostrzega związek pomiędzy zdrowiem a prawidłową dietą ➤ Podaje przyczyny i skutki nieprawidłowego odżywiania się (m.in. otyłość, próchnica, brak witamin, niska odporność organizmu) ➤ Zna umiar w jedzeniu (nie objada się) ➤ Przewycięża niechęć do spożywania niektórych potraw ➤ Myje owoce i warzywa przed spożyciem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Realizowanie bloków tematycznych o zdrowym odżywianiu ➤ Zwracanie uwagi na zdrowe potrawy podawane w przedszkolu (zmiany żywieniowe – modyfikacja jadłospisu) ➤ Przygotowanie witaminowych pyszności - „warsztaty kulinarne”: wykonywanie zdrowych kanapek, sałatek, deserów, soków itp. ➤ Podawanie śniadań w formie szwedzkiego stołu – dzieci same przygotowują sobie kanapki ➤ Respektowanie diet związanych z alergiami pokarmowymi wychowanków ➤ Wycieczki do sklepu i gospodarstwa wiejskiego ➤ Hodowanie upraw w skrzynkach na oknie, wykorzystanie zbiorów do posiłków ➤ Wykorzystanie literatury i piosenek o tematyce prozdrowotnej, udział w inscenizacjach, teatryki

4. Treść	Osiągnięcia dziecka	Proponowane sposoby realizacji
Zaspokojenie potrzeby ruchu w przedszkolu i na powietrzu	<p><u>Dziecko:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozumie znaczenie aktywności ruchowej, sportu w życiu ➤ Wie, o potrzebie częstego przebywania na świeżym powietrzu ➤ Bierze aktywny udział w zajęciach ruchowych ➤ Uprawia sporty (gra w piłkę, jazda na rowerze, bieganie, itp.) ➤ Ubiera się odpowiednio do warunków pogodowych ➤ Dbą o prawidłową postawę ciała ➤ Korzysta z miejsc przeznaczonych do uprawiania sportu – stadion, orlik 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wyzwalanie w dzieciach aktywności ruchowej w grach i zabawach ruchowych w sali i na powietrzu ➤ Zapoznanie z regułami dotyczącymi gier i zabaw – przestrzeganie ich ➤ Organizowanie twórczej aktywności muzyczno – ruchowej ➤ Organizowanie imprezy z udziałem najbliższych członków rodziny dzieci np. Rodzinnego Dnia Sportu ➤ Wdrażanie do codziennego pobytu na świeżym powietrzu – uzmysłowienie jego znaczenia dla zdrowia

5. Treść	Osiągnięcia dziecka	Proponowane sposoby realizacji
Unikanie zagrożeń pochodzących ze środowiska przyrodniczego	<p><u>Dziecko:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wymienia rośliny i zwierzęta żyjące w różnych środowiskach przyrodniczych ➤ Nie dotyka zwierząt, zwłaszcza dzikich ➤ Wie, że nie należy karmić dzikich zwierząt ➤ Zna pozycję obronną, by uniknąć, np. pogryzienia ➤ Orientuje się, jak wyglądają tabliczki informujące, np. o terenie strzeżonym przez psa ➤ Zna grzyby trujące 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Realizacja bloków tematycznych o zagrożeniach pochodzących ze środowiska przyrodniczego ➤ Wycieczki do parku, lasu – poznawanie roślin, zwierząt i ich zwyczajów ➤ Spotkanie z leśniczym ➤ Dostarczanie dzieciom wzorów zachowania (filmy edukacyjne, teatryki, pogadanki), poznanie konsekwencji niebezpiecznych zachowań

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wie, jak trzeba zachować się w sytuacji zagrożenia, gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić ➤ Wie, gdzie należy przebywać, aby być bezpiecznym w czasie burzy, huraganu, powodzi, ulewy, upałów itp. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Słuchanie opowiadań, wierszy, oglądanie teatrzyków - rozwijanie dziecięcej wyobraźni, umożliwienie identyfikowania się z postaciami stanowiącymi wzór do naśladowania ➤ Wykonywanie prac plastycznych i udział w konkursach umożliwienie wyrażania stosunku emocjonalnego do poznawanego otoczenia przyrodniczego, utrwalanie i porządkowanie wiedzy
--	---	---

6. Treść	Osiągnięcia dziecka	Proponowane sposoby realizacji
Wczesna profilaktyka nałogów	<p><u>Dziecko:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Jest świadome niebezpieczeństw związanych z uzależnieniami ➤ Wie, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych (np. środków czystości) ➤ Wie, co sprzyja uzależnieniu człowieka (alkohol, papierosy, Internet, telewizja) ➤ Nabywa umiejętność odmawiania – mówi NIE bez poczucia winy (asertywność) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Przy pomocy metod problemowych, np. burzy mózgów ukazanie dobrych i złych stron Internetu, wyciąganie wniosków ➤ Uważliwienie na szkodliwość dymu papierosowego i alkoholu – pogadanki, zajęcia tematyczne, scenki dramatowe ➤ Udział w programach profilaktycznych np. „Czyste powietrze wokół nas”

7. Treść	Osiągnięcia dziecka	Proponowane sposoby realizacji
Przeciwdziałanie agresji i przemocy	<p><u>Dziecko:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zna pojęcia: agresja i przemoc ➤ Umie nazwać swoje uczucia; odgrywa i demonstruje je (scenki sytuacyjne) ➤ Bierze udział w zajęciach odreagowywania złości, np.: gazety złości, rysunek, itp. ➤ Potrafi utożsamić się z inną osobą (kształtowanie umiejętności empatycznych) ➤ Podaje sposoby na pokonanie złości ➤ Reaguje na różne formy agresji i przemocy ➤ Orientuje się, jakie są skutki agresji/przemocy na świecie dla ludzi ➤ Uczy się być asertywne ➤ Rozumie znaczenie słowa zgoda, kompromis 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kształtowanie podstawowych powinności moralnych np. życzliwości, tolerancji, sprawiedliwości, odpowiedzialności ➤ Gry i zabawy przeciwko agresji R. Portmann ➤ Rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra od zła- bajki z morałem ➤ Pantomima, drama, scenki parateatralne ➤ Aktywna współpraca w rozwiązywaniu problemów wychowawczych dziecka na linii przedszkole – dom ➤ Stosowanie systemu nagród i kar ➤ Objęcie indywidualną opieką psychologiczno-pedagogiczną dzieci przejawiających zachowania agresywne

8. Treść	Osiągnięcia dziecka	Proponowane sposoby realizacji
Dziecko w świecie wirtualnym	<p><u>Dziecko:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zna zagrożenia związane z korzystaniem z dostępu do sieci (np. wirtualny przyjaciel – 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozmowy kierowane, pogadanki, przykłady z życia ➤ Odgrywanie scenek

	<p>oszust, złe samopoczucie, niedotlenienie organizmu, brak kolegów / koleżanek)</p> <p>➤ Zna skutki częstego i długotrwałego oglądania telewizji</p> <p>Korzysta z Internetu tylko za zgodą rodziców</p> <p>➤ Dostrzega także pozytywny wpływ świata wirtualnego (np. rozwój myślenia, kojarzenia, wyobraźni, pogłębienie wiedzy, wzmocnienie poczucia własnej wartości itp)</p>	<p>dramowych, ukazujących problem nadmiernego spędzania czasu przed komputerem i telewizorem</p> <p>➤ Oglądanie filmów, bajek z morałem (próby oceny zachowań bohaterów, rozróżnianie dobra i zła)</p>
--	---	--

VI METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU

A. METODY

- podające (pogadanka, opowiadanie, historyjka obrazkowa, anegdota i inne)
- problemowe (konwersacje, metody aktywizujące typu inscenizacja, drama, gry dydaktyczne, dyskusja, burza mózgów i in.)
- praktyczne (ćwiczenia i działania oparte na konkretnym przykładzie, pokaz, symulacja, spotkania, wycieczki i in.)
- eksponujące (np. film, ekspozycja i in.)
- programowane (z użyciem np. komputera i projektora)

B. FORMY

- indywidualne
- zespołowe
- grupowe (jednolite / zróżnicowane)

VII
NARZĘDZIA DO EWALUACJI PROGRAMU
PROFILAKTYCZNEGO

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

Celem ankiety jest dokonanie ewaluacji programu profilaktycznego realizowanego w przedszkolu.

Uzyskane informacje posłużą planowaniu dalszej pracy profilaktycznej.

1. Czy zna Pani program profilaktyczny przedszkola?

TAK

NIE

SŁABO

.....
.....

2. Który z elementów programu profilaktycznego uważa Pani za najistotniejszy? Dlaczego?

.....
.....
.....

3. Które z zadań są najtrudniejsze w realizacji? Dlaczego?

.....
.....
.....

4. Czy realizacja programu przynosi efekty?

TAK

NIE

DLACZEGO TAK?.....

.....
DLACZEGO NIE?.....

.....

5. Jakie metody wykorzystuje Pani najczęściej w trakcie realizacji zadań profilaktycznych i dlaczego?

.....
.....
.....

6. Czy systematycznie dokonuje Pani analizy oddziaływań profilaktycznych i ich skuteczności (w jaki sposób)?

.....
.....
.....

7. Jakie zadania profilaktyczne realizuje Pani wspólnie z rodzicami?

.....
.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

ANKIETA DLA RODZICÓW

Szanowni Państwo, pragniemy pozyskać informacje na temat programu profilaktycznego realizowanego w naszym przedszkolu. Państwa odpowiedzi będą cenną wskazówką do dalszej pracy.

Prosimy zakreślić właściwą odpowiedź:

1. Czy program profilaktyczny przedszkola spełnia Państwa oczekiwania?

TAK

NIE

TRUDNO POWIEDZIEĆ

Jeśli nie, to dlaczego:.....

.....

2. Do kogo zwróciłibyście się Państwo w razie problemów z dzieckiem?

- nauczyciel;
- dyrektor;
- poradnia psychologiczno- pedagogiczna;
- inne.....

3. Czy zadania zawarte w programie profilaktycznym służą podniesieniu świadomości dzieci w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia?

TAK

NIE

- Jeśli tak, to dlaczego:.....
.....
- Jeśli nie, to dlaczego:.....
.....

4. Czy zdaniem Państwa przedszkole poprzez treści zawarte w programie profilaktycznym kształtuje w dziecku:

- poczucie bezpieczeństwa TAK NIE

